

Iz Ljubljane. Vrednik „Novic“ je v dar za svojo pripomoč pri londonski razstavi prejel od sl. ministerstva iz Dunaja zanimive bukve, v katerih je popis vseh tistih šolskih stvari, ki so od mnogih šol našega cesarstva bile poslani v londonsko razstavo, ktere pa je državno ministerstvo, preden so na Angležko šle, na Dunaji pod vodstvom gosp. barona J. Helferta vrediti, na ogled postaviti in po zvedenih možeh pretresati dalo. In tako je prišla gori omenjena lična knjiga pod naslovom „Bericht über die Ausstellung von Schul- und Unterrichtsgegenständen in Wien“ ravnokar na svitlo; razdeljena je na 3 dele: prvi del obsega popis in vredbo vseh šol našega cesarstva od začetnih ljudskih šol noter gori do najviših vseučilišnih. Prav zanimiv je ta popis za vsacega, ki želi zvedeti sedanji stan in organizacijo mnogovrstnih avstrijskih šol. — Drugi del popisuje vse v razstavo poslani šolske reči, — tretji pa, kako so jih na Dunaji sodili. Pridjane so nekatere zanimive podobščine. — Da naši bravci zvedó, kako so naše ljubljanske šolske stvari bile sojene, povzamemo iz njih vse, kar smo v omenjeni knjigi našli. — Lepo pohvaljene so dela naših nunskih šol; na strani 140. se bere: „žepni robec, ki ga je vezla (štikala*) Wahlova Terezija, — roža, ki jo je vezla Pregelova Serafina, in trtno listje, ki ga je vezla Vertovcova Karolina, je vsak občudoval, ki je te dekliske dela ogledaval.“ Pohvaljeno je tudi lep opisje nunskih šol (na str. 142), s tem pristavkom, da je lep opisje bolj starejega značaja. — Lep opisje naše normalne glavne šole ni našlo pohvale, marveč precej ostro grajo, ker se (na str. 168.) bere, da je pisanje učencov 4 normalke neukretno, ter je znamenje, da se učenci v nižih razredih ne vadijo dostojno.“ Sploh je o lep opisji ljudskih šol (ne samo naših, ampak tudi družih) po vsej pravici grajano, da se učenci preveč in nepotrebno mučijo s „Fraktur- in Kanzleischrifto“. — Ljubljanska gimnazija je pohvaljena zavoljo 2 zemljevidov, namreč: zemljevida štajarske zemlje in zemljevida krajske dežele ob času Rimljanov; od unega se bere, da „dobra misel je lepo izpeljana“, od tega pa, da je izvrstno delo na vsako stran. — Ljubljanska realka je celó premalo poslala risarskih del. — S pohvala je (na str. 202.) omenjeno naše slovstvo slovensko na kmetijskem in ž njim združenem živinozdravniškem polji, kar nas toliko bolj veseli, da svet vidi, da „ultrasi“ smo vendar tudi koristni svoji deželi.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Doljna zbornica državnega zbora, ktera je rada postrežljiva zbornici gosposki, ni odrekla gosposki zbornici važnih prememb tudi o fevdni postavi. Ker je ministerstvo svoj predlog za povišanje gruntnih in družih davkov za letošnje leto nazaj vzelo, je zdaj račun državnih stroškov in dohodkov zgotovljen za to leto: stroški znašajo 388 milijonov in 762.222 gold. 94 kr., dohodki pa 294 milijonov in 650.334 gold. Pravda zavolj katastra je bila z 73 glasovi zoper 70 s tem končana, da ni obveljalo to, kar sta Kaisersfeld in Kalhberg tako prepričavno dokazala, ampak da vsa reč se je izročila posebnemu odboru v pretres. — Presvitli cesar so se podali 2. t. m. v Išelske toplice, presvitla cesarica pa 3. t. m., kjer se je praznoval god Nj. Veličanstva. — Tarifa za oprostenje od vojaščine znaša za prihodnje leto spet 1200 fl. nov. denarja. — Začasni namestnik škofov po smrti kneza

*) Nemški „štiken“ se pravi po slovensko vezti, kar se nahaja tudi v starih slovenskih narodnih pesmah; ponemčevanje nam je zatrlo tudi to besedo in namestilo nam v „kranjski šprahi“ štikati. (Poglej naš nemško-slovenski slovník str. 1555.)

Vred.

Slomška je ondašnji g. stolni prošt Friederich. — Po „Gosp. Listu“ so škof Strossmajer kot protektor podružnice kmetijske djakovške darovali 50 gold. za darilo najbolji razpravi (spisu) o vinogradstvu, 50 gold. za sli-varstvo, 50 gold. za čeljarstvo, 50 gold. pa za svilarstvo. Take blage dela ne potrebujejo širokoustne hvale; hvalijo se same. — Po strašnih besedah vladne „Donauzeitung-e“ mora biti hud razpor med državnim ministerstvom in pa med ogerskim dvornim kancelarjem, ki se nek posebno suče okoli volitev za državni zbor. — Na Laškem so pričakovali po dovoljenji Napoleonovem v nedeljo oklic kraljev, da je Garibaldi s vsemi svojimi pomočniki pomilosten; prosila je za to hči kraljeva Pija, ko se je zaročila s kraljem portugalskim. Kralj je res v nedeljo podpisal milostivni ukaz, ki zadeva vse, razun begunov vojaških. Ali bo Garibaldi hotel sprejeti milost, ker po svojih mislih ni nič zgrešil, uganjajo zdaj časniki. Nekteri trdijo, da utegne angležka armada posesti Sicilijo tako dolgo, dokler francozka armada ne zapusti Rima. — Pruska vlada je v razporu z državnim zborom si s tem pomagala, da je premenila nekatere ministre in odstranila svoj predlog za večje stroške vojaške, ki jih je prejšnje ministerstvo po vsi sili za prihodnje leto hotlo; novi državni minister Bismark je o nemških zadevah velik nasprotnik Avstrije. — Iz Belega grada se piše od 5. dne t. m., da pismo (ferman) sultanovo, ktero potrjuje sklepe carigradskega vladnega zbora zavolj pomirja s srbsko vlado, je prišlo 30. sept. do pašata tukajšnjega, pa še le 6. dan t. m. se je imelo razglasiti; tudi barikade so se imele ta dan podreti. „M. Orszag“ piše, da bo srbska vlada zoper ta ferman protestirala; vojske menda zdaj ne bo, al razprtje ni poravnano. — Junaški Luka Vukalović, glavar kristjanskih ustajnikov hercegovinskih, je 22. prišel v Dubrovnik in se podvrgel tukaj bivajočemu turškemu poglavarju Kuršid-pašu, ki ga je v službi sultanovi s 150 gold. mesečne plače postavil za bimbaša in vojvoda nad 500 momakov hercegovinskih; drugi dan se je Luka vrnil spet v svoje planine. — Na Rusovskem so 8. (po našem številjenju 20.) septembra praznovali 1000letno obletnico obstanja ruskega carstva. V Novgorodu so odkrili v ta namen postavljeni krasni spominek; car, carica in cela rodovina njegova je bila pričujoča pri tej slovesnosti, ki se je začela s cerkveno svečanostjo, pa obhajala še z mnogimi družimi narodnimi veselnicami; razun obilne duhovščine, brezštevilne množice ljudstva je bilo armade 1200 mož; opoldne je bil velik obed, zvečer pa mesto razsvitljeno. Po svečanosti pri spominku je umetnika, ki je spominek naredil, poklical cesar pred-se, pa mu v priznanje krasnega dela podelil red sv. Vladimira in penzijo.

„Slovenski Pravnik“

se je že razposlal vsem častitim gospodom naročnikom; če pa bi se bil kdo pozabil, naj se blagovoli kmali oglasiti, ker še imam deset iztisov,

V Brežcah dne 1. oktobra 1862.

Dr. Razlag.

Zitna cena

v Ljubljani 1. oktobra 1862.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 4 fl. 35. — banaške 5 fl. 50. — turšice 4 fl. 36. — sorsice 4 fl. 32. — rež 3 fl. 13. — ječmena 3 fl. 32. — prosa 3 fl. 45. — ajde 3 fl. 32. — oves 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji 7. oktobra.

5% metaliki 72 fl. 10 kr. Ažijo srebra 23 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 83 fl. 45 kr. Cekini 5 fl. 94 kr.